

Sygn. akt **VI RCa 27/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Błęsińska (spr.)

Sędziowie: SO Jolanta Biernat-Kalinowska

SR del. do SO Marek Maculewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2015 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa Dyrektora (...)w O. działającego na rzecz małoletniego **P. K.** reprezentowanego przez Dyrektora (...)w G.

przeciwko **D. T.**

o alimenty

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 22 grudnia 2014 roku

sygn. akt III RC 1141/14

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że ustalone tam alimenty obniża do kwoty po 200 zł (dwieście złotych) miesięcznie.

II. Odstępuje od obciążania pozwanej kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt VI RCa 27/15

UZASADNIENIE

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie w pozwie z 10 września 2014r. wystąpił przeciwko D. T. i S. K. o zasądzenie alimentów na rzecz ich małoletniego syna przebywającego w pieczy zastępczej w wysokości po 1 954,50 zł miesięcznie.

Uzasadnił swoje żądanie wskazując, że koszty utrzymania małoletniego ponosi Powiat (...) i wynoszą one 3 909 zł, gdyż taka jest opłata za pobyt w placówce opiekuńczo – wychowawczej, w której umieszczony został małoletni.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z 22 grudnia 2014r. w sprawie III RC 1141/14 oddalił powództwo wobec S. K., zasądził od pozwanej alimenty w wysokości po 500 zł miesięcznie i zobowiązał do przekazywania ich Dyrektorowi

(...)w G., oddalił powództwo w pozostałej części, odstąpił od obciążania pozwanych kosztami sądowymi i orzekł o zniesieniu kosztów procesu pomiędzy stronami.

Sąd uzasadniając rozstrzygnięcie wskazał na rażąco wygórowany charakter roszczenia Dyrektora (...)Centrum (...) w O.. Uznał, że żądanie pozwu nie przystaje nie tylko do sytuacji pozwanych, ale nawet do standardowych możliwości zarobkowych rodziców. Sąd dostrzegł również alimentowanie kosztów utrzymania małoletniego przez ojca, wobec którego egzekwowane są alimenty w wysokości 500 zł miesięcznie. Sąd uznał, że zobowiązanie pozwanej do przekazywania na utrzymanie syna kwoty 500 zł miesięcznie jest adekwatne do jego potrzeb oraz jej możliwości zarobkowych.

Wyrok ten apelacją zaskarżyła pozwana wskazując, że nie jest w stanie partycypować w kosztach utrzymania syna, gdyż nie ma dochodów, ani żadnych środków umożliwiających jej alimentowanie syna. Podała, że ze względu na stan zdrowia nie jest w stanie uczestniczyć w utrzymaniu syna. Wskazała również, że małoletni nie przebywa w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Powód złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie apelacji wskazując lakonicznie, że pozwana nie wykazała braku możliwości partycypowania w kosztach utrzymania dziecka.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Słusznie Sąd Rejonowy uznał za rażąco wygórowane żądanie Dyrektora (...)Centrum (...)w O.o zobowiązanie pozwanej do przekazywania tytułem alimentów na utrzymanie syna kwoty 1 954,50 zł. Abstrahując od braku uzasadnienia takiej kwoty przesłankami wskazanymi w art. 135§1 k.r.o. nie sposób przyjąć, by były one chociaż w części uzasadnione możliwościami zarobkowymi pozwanej. Wskazać należy, że powód nie przedstawił potrzeb dziecka mogących dać podstawę do analizy kosztów jego utrzymania. Zgodnie natomiast z przepisem art. 6 k.c. to powód zobligowany jest wykazać zasadność swoich twierdzeń. Nie są tymczasem kosztami utrzymania małoletniego opłaty ponoszone przez Powiat na rzecz podmiotów realizujących zobowiązania z tytułu organizowania pieczy zastępczej. Usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji obejmują zabezpieczenie konkretnych potrzeb konkretnego dziecka. Odnoszą więc do wykazania kosztów związanych z zabezpieczeniem potrzeb usprawiedliwionych, czyli obejmujących potrzeby podstawowe, jak wyżywienie, ubranie, leczenie, profilaktykę zdrowotną, a także innych mieszczących się w granicach usprawiedliwionych, jak ewentualne wsparcie edukacyjne, rozwijanie zainteresowań, a także zapewnienie rozsądnych rozrywek. Powód takich nie wskazał, dlatego też nie sposób poddać analizie koszty utrzymania małoletniego. Oplata, jaką ponosi Powiat (...)za pobyt dziecka w pieczy zastępczej wynika z odrębnych uregulowań i w konsekwencji nie ma przełożenia na obowiązek alimentacyjny rodziców. Trudno bowiem przyjąć, że zabezpieczenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego P. K.wiąże się z wydatkowaniem kwoty prawie 4 000 zł miesięcznie. Niewątpliwie potrzeby małoletniego są znaczne, niemniej, jak wynika z analizy jego linii życiowej nie są w pełni zabezpieczone. Przeprowadzone postępowanie nie wykazało, by małoletni poddawany był terapii, leczeniu, brak jest informacji o stosowanym wsparciu edukacyjnym. Trudno więc przyjąć, by na zabezpieczenie potrzeb małoletniego wydatkowana była wskazana przez powoda kwota. Nie jest kosztem zabezpieczenia potrzeb dziecka utrzymanie placówki. W konsekwencji stanowisko Sądu I instancji w kwestii uznania żądania powoda za rażąco wygórowane uznane zostało za słuszne. Sąd odwoławczy jednak podzielać kierunek analizy sytuacji pozwanych uznał, że zasądzona kwota alimentów nadal jest wygórowana wobec możliwości pozwanej i w tym zakresie zmienił zaskarżony wyrok.

Sąd Rejonowy bowiem ustalając wysokość alimentów od pozwanej na utrzymanie syna, w ocenie Sądu odwoławczego, w niewystarczającym stopniu uwzględnił możliwości zarobkowe pozwanej. Pozwana ze względu na stan zdrowia, dotychczasowe doświadczenie życiowe i zawodowe ma znikome możliwości zarobkowania. Jest w stanie uzyskać niski dochód nawet przy maksymalnym wykorzystaniu możliwości zarobkowych. Wbrew twierdzeniom powoda przeprowadzone postępowanie jednoznacznie wykazało trudną sytuację pozwanej. Zarejestrowana jest jako osoba bez zatrudnienia, bez prawa do zasiłku z tego tytułu. Z informacji (...)w D.wynika, że pozwana korzysta z zasiłku

wynoszącego 74,34 zł miesięcznie. Z orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wynika, że pozwana zaklasyfikowana została jako osoba o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wymagająca odpowiedniego zatrudnienia w warunkach zakładu pracy chronionej i specjalistycznego szkolenia. W znacznej mierze determinujące taką ocenę możliwości zarobkowych pozwanej jest dostrzeżenie powstania niepełnosprawności na etapie dzieciństwa, co znacząco utrudniło jej zdobycie doświadczenia i przygotowania do samodzielnego zabezpieczania własnych potrzeb. Sąd odwoławczy uznał więc, że wysokość alimentów mogących zostać zasądzonymi od niej limitowana jest w większym zakresie niż przyjął to Sąd Rejonowy.

W ocenie Sądu II instancji pozwana nie jest w stanie uzyskać dochodu pozwalającego jej na przekazywanie na utrzymanie syna kwoty 500 zł miesięcznie. Sąd odwoławczy uznał, że górną granicę możliwości pozwanej stanowi kwota 200 zł miesięcznie. Pozwana ma problem z zabezpieczeniem swoich podstawowych potrzeb, jak wynika z przeprowadzonych dowodów żyje na poziomie niedostatku. Zgodnie natomiast z przepisem art. 135§1 k.r.o. wysokość alimentów na utrzymanie dziecka uwzględniać musi potrzeby uprawnionego oraz możliwości zarobkowe zobowiązanego.

W ocenie Sądu odwoławczego pozwana jest jednak w stanie uzyskać dochód, który w części powinien być przeznaczony na utrzymanie syna. Pozwana, jak wynika z jej twierdzeń, podejmuje się wykonywania prac dorywczych, które realizowane systematycznie mają realne szanse przynosić pozwanej regularny dochód. Sąd uznał, że pozwana ma realne szanse uzyskiwać systematyczny dochód w wysokości około 500 zł miesięcznie. Wydatki na utrzymanie dziecka natomiast winny być priorytetowymi w budżecie rodziców, dlatego też nawet niskie dochody wynikające z ograniczonej możliwości zarobkowych obligują rodziców do partycypowania w kosztach utrzymania dziecka. Pozwana więc pomimo jej trudnej sytuacji nie jest zwolniona z wspierania utrzymania syna w granicach własnych możliwości. W tym więc zakresie Sąd nie uwzględnił stanowiska pozwanej, która wnosila w apelacji o oddalenie powództwa Dyrektora (...)Centrum (...)w O..

Istotne w postępowaniu było dostrzeżenie alimentowania małoletniego przez ojca, który został zobowiązany do przekazywania na jego rzecz alimentów w wysokości 500 zł miesięcznie. Kwoty alimentów pochodzących od rodziców zatem w łącznej wysokości 700 zł miesięcznie, w ocenie Sądu, pozwolą zabezpieczyć usprawiedliwione potrzeby małoletniego P. K.. W świetle przedstawionej przeprowadzonymi dowodami sytuacji małoletniego trudno przyjąć, by zabezpieczenie jego potrzeb wiązało się z kosztami wyższymi niż 700 zł miesięcznie. Zgromadzony materiał dowodowy wykazał, że zabezpieczane są podstawowe jego potrzeby, a te, według Sądu, nie wykraczają ponad tą kwotę.

W konsekwencji Sąd odwoławczy uznał, że sytuacja pozwanej uzasadnia częściowe uwzględnienie apelacji i ograniczenie obowiązku alimentacyjnego do 200 zł miesięcznie. Na podstawie art. 386§1 k.p.c. zmienił więc zaskarżony wyrok obniżając zasądzone nim alimenty, w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.

Sąd na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych odstąpił od obciążania pozwanej kosztami procesu za instancję odwoławczą uznając, że jej sytuacja materialna uzasadnia takie rozstrzygnięcie.